

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/9234
6K.20

06 Kasım 2009

SÜRELİ
.../.../2009

Sayı : B.09.0.SGB.0.00.21.610/2021
Konu : İstanbul Milletvekili
Süleyman YAĞIZ'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığın 06.10.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-159-61/3970 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Süleyman YAĞIZ'ın Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri T.B.M.M. 7/9234 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa DEMİR
Bakan

EK :

-Cevap Yazısı (2 adet, 4 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN SÜLEYMAN YAĞIZ
T.B.M.M. 7/9234 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Gazete ve televizyon haberlerinde, 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında Kocaeli'nde Saddam Hüseyin'in desteğiyle yaptırılan konutlarda oturan depremzedelerin kira ödeyemeyince kapı önüne konulduğu, AİHM'lik olan deniz manzaralı evlere ise bürokratların yerleştirildiği belirtilmektedir. Akşam gazetesinde 16 Ağustos 2009 günü Süleyman Arıoğlu imzasıyla yayımlanan haberde konuyla ilgili olarak özetle şöyle denilmektedir:

"Deprem sonrası **Türk ve Irak Kızılayı** arasında imzalanan protokolle 10 milyon dolarlık ham petrol hibe eden **Irak**, 9 milyon dolarıyla bir site kurulmasını, 1 milyon dolarla eşya alınmasını istedi. Evler, depremde birinci dereceden yakınına kaybeden ve kirada olup evi yıkılanlara verildi. 2001 'de konutlara 237 aile yerleşti. Aileler 5 yıllık sözleşme imzalayarak, ilk yılın ardından kira ödemeye başladı. Başlangıçta 20 TL olan bedel zamanla 212 TL'ye çıktı. Ancak sosyal güvence ve gelirden yoksun pek çok aile bu bedeli karşılayamayarak evsiz kaldı.

Depremzedeler, '**kira talebini**' 2004 yılında yargıya taşıdı ve açılan davayı kazandı. Mahkeme '**hibe edilen maldan gelir elde edilmesini**' hukuka aykırı buldu. Ancak valilik, '**ortak gider**' adı altında ücret almaya devam etti. 2006 yılında 5 yıllık sözleşme süresi bitti. Ve 2 ay üst üste kira ödemeyen evden çıkartılmaya başlandı. 90 aile, bu şekilde tahliye edildi. Daireler ise valilik personeli ve emniyet mensuplarına lojman olarak tahsis edildi. Valiliğin 2006'da imzalattığı ikinci sözleşme de 2011'de son bulacak. Dairelerin mülkiyetini talep eden depremzedeler ise konuyu AİHM'e taşıdı."

Haberde, depremzedelerin açıklamalarına da yer verilmiştir. Örneğin **Emine Yılma** adlı depremzede vatandaşımız, "**Saatlerce enkazda 'Kimse yok mu' diye bağırdık. Yine aynı şekilde bağıryoruz. 2 evladımı, 3 kardeşimi, annemi, babamı kaybettim. Kardeşim ellerimde can verdi. Yetim maaşı kira, elektrik, doğalgaza gidiyor. Herhalde çocuklarımın kabirlerinin ortasına girip yatacağım**" demiştir.

1- Haberden de anlaşılacağı üzere depremzedeler çok zor koşullar altında yaşamlarını sürdürmektedir. Konu AİHM'e de intikal etmiştir. O nedenle oturdukları konutların depremzedelerin kendilerinde kalması için bir formül üretilemez mi?

2- Habere göre, Kocaeli Valisi Sayın Gökhan Sözer, bu ailelerin marjinal gruplar tarafından kullanıldıklarını iddia ederek, "**Bunlar padişah torunu mu, devlet bakacak. Kira öderlerse kalırlar. Kimseye kirasını ödemediği halde çık demedik, ajite ediyorlar**" diye açıklama yapmıştır. Bir valinin, depremzedeler için bu tür tahrik edici ve küçümseyici sözler sarf etmesi kabul edilebilir mi?

CEVAPLAR:

1-2) Kocaeli İlnde yaşanan deprem sonrası, 15.09.1999 tarihinde Irak Kızılay'ı ile Türk Kızılay'ı arasında bir protokol imzalanmış; yardım amaçlı 10.000.000 \$ değerinde ham petrol TÜPRAŞ rafinerisine gönderilmiştir. Bu paradan 9.000.000 \$ daha sonra nakit olarak Kocaeli Valiliği hesaplarına, 1.000.000 \$ ise Türk Kızılay'ı hesaplarına aktarılmıştır. Geçici barınma amaçlı alınan bu para için, o tarihte Kocaeli İlnde kamu ve özel yardım kuruluşları tarafından yeterince prefabrik yerleşim yeri kurulmuş olduğundan afetzede ve kamu görevlileri için konut ve sosyal tesis yapımında kullanılmak amacıyla Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezinden izin istenmiştir. Bu talep, Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezinin 29.05.2000 tarihli ve 2 sayılı yazılarıyla uygun görülmüştür. Bu amaçla Kocaeli İl Özel İdaresine tahsis edilen Arızlı semtindeki Orman Bakanlığına ait 2/B arazisi, Hazine ve Saraybahçe Belediyesine ait araziler üzerine 2000 yılında 17 Blok ve 237 daireden oluşan sitelerin yapımına başlanmış ve söz konusu konutlar 2001 yılında tamamlanmıştır. Yuvacık Paşadağ mevkiinde de Hazine ve Yuvacık Belediyesine ait araziler üzerinde de 2001 yılında 10 blok ve 123 daireden oluşan konutların yapımına başlanmış ve söz konusu konutlar 2003 yılında tamamlanmıştır.

Yaptırılan bu sitelerdeki daireler 17.08.1999 depreminde Kocaeli İl sınırları içerisinde ikamet eden ve oturduğu evi deprem sebebiyle yıkılmış ancak 7269 sayılı Kanuna göre hak sahibi olmayan, kendisi veya bakmakla yükümlü olduğu kişiler adına malik veya zilyet sıfatı ile kayıtlı bağımsız konutu bulunmayan, depremde birinci derece yakınlarından (eş, çocuk, anne veya baba) birini kaybetmiş depremzedeler ile şehit yakınlarına beş yıl süre ile Arızlı konutlarında 2001 Ekim ayında, Yuvacık konutlarında ise 2003 Eylül ayında tahsis edilmeye başlanmıştır.

Söz konusu tahsisler Arızlı Yuvacık Yönergesi Hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. (Söz konusu yönergenin 8.maddesinde; "... depremzedelerin sıra tahsisli kamu konutları statüsünde konutlara yerleştirileceği, öngörülen sürenin dolması halinde ihtara gerek kalmaksızın konutların terk edileceği", 10.maddesinde; "...yönetim ödeme konusundaki ihtarına rağmen ortak gider, katılım payı, kira veya yakıt parasını ödemeyenler hakkında Valilikçe alınacak olur ile tahliye işlemi yapılacağı...", 12.maddesinde ise; "... konutlarda oturma süresinin 5 yıl olduğu ..." hükümleri bulunmaktadır.) Konutların teslim tutanaklarında ilgililer, site yönetiminin tüm talimatlarına uyacaklarını ve 5.yılın sonunda oturmuş oldukları konutu boşaltacaklarını taahhüt etmişlerdir.

Bazı depremzedeler oturdukları konutların kendilerine hibe edilmesi gerektiği iddiası ile İdare Mahkemelerinde davalar açmışlardır. Bu davalar İdare Mahkemelerince reddedilmiştir. Danıştay tarafından da temyiz talepleri yerinde görülmemiştir. (Kocaeli İdare Mahkemesinin E.2003/1405, K.2004/965 sayılı Karar Danıştay 11.Dairesinin E.2005/873 K.2006/1947 sayılı Kararı)

Tahsis süresi sonunda kiralık konut bulmanın zorluğu ve aylık kira bedellerinin 350.00-400.00 TL olduğu dikkate alındığında, süresi dolan ailelerin konutlardan tahliye edilmesinin sosyal ve ekonomik açıdan mağdur olmalarına sebebiyet verebileceği; ancak kamu kaynaklarından hukuken karşılanması mümkün olmayan binalarda yapılması zorunlu büyük onarım giderlerinin de (2005 yılı Bayındırlık fiyatlarıyla 300.000.00 TL) karşılanması gerektiğinden ve 5 yıl sonunda yedekte bekleyen depremzede aile de bulunmadığından, söz konusu konutların süresi dolan depremzede ailelere 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, ilgili Yönetmeliği ve Milli Emlak Tebliği çerçevesinde kira ve ortak gider ödemeyi kabul etmeleri halinde 5 yıl süre ile kiralanmasına karar verilmiş ve bu ailelerle 12/10/2006 tarihinden itibaren kira sözleşmeleri yapılmıştır.

Bu kez bazı oturanlar kira alınmaması gerektiği iddiasıyla İdare Mahkemelerine başvurmuşlar, bu talepleri de reddedilmiştir. (Kocaeli İdare Mahkemesinin E.2006/3048, K.2007/1239 sayılı Kararı)

Bu güne kadar Yuvacık ve Arızlı konutlarından 33 kişi kendi isteğiyle çıkmıştır. 40 kişi ortak gider ve kira ödemelerini ödemediğinden, 5 kişi ise depremzede olmadığı halde başkalarına tahsis edilen veya kiralanmış konutlarda oturdukları için tahliye edilmiştir. 1999 yılındaki depremde hasar gören ve Başbakanlık Ekonomik ve Mali İşler Başkanlığının uygun görüşü ile yıkılarak yeniden yapılmasına karar verilen 24 daireli İl Özel İdaresi lojmanında ikamet eden 6 Vali yardımcısı ve 9 Daire Müdürü 2008 yılı Ekim ayında tahliye edilerek Arızlı ve Yuvacık Sitesinde boş bulunan dairelere yerleştirilmiş olup, bu işlemler nedeniyle hiçbir vatandaşımız oturduğu daireden tahliye edilmemiştir.